AUGLÝSING

um nafn á sveitarfélagi því sem til varð við sameiningu Andakílshrepps, Hálsahrepps, Lundarreykjadalshrepps og Reykholtsdalshrepps.

1. gr.

Nafn hins nýja sveitarfélags, sem til varð á grundvelli auglýsingar nr. 236/1998, skal vera Borgarfjarðarsveit.

2. gr.

Auglýsing þessi öðlast þegar gildi.

Félagsmálaráðuneytinu, 14. apríl 1999.

F. h. r.
Húnbogi Þorsteinsson.

Sesselja Árnadóttir.

SAMÞYKKT

um breytingu á samþykkt um stjórn og fundarsköp Búðahrepps nr. 149/1999.

1. gr.

5. mgr. 60. gr. samþykktarinnar orðast svo:

Sveitarstjórinn ákveður í samráði við sveitarstjórn hver gegna skuli störfum hans í forföllum hans.

Samþykkt þessi sem hreppsnefnd Búðahrepps hefur gert samkvæmt ákvæðum 10. og 25. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 45/1998 staðfestist hér með til að öðlast þegar gildi.

Félagsmálaráðuneytinu, 12. apríl 1999.

F. h. r.
Sigríður Lillý Baldursdóttir.

Sesselja Árnadóttir.

AUGLÝSING

um gildistöku aðalnámskrár framhaldsskóla.

1. gr.

Með vísan til 21. gr. og 29. gr. laga nr. 80/1996 um framhaldsskóla með áorðnum breytingum, hefur menntamálaráðherra staðfest nýja aðalnámskrá framhaldsskóla, sem tekur gildi frá og með 1. júní 1999.

Starf í framhaldsskólum samkvæmt hinni nýju aðalnámskrá hefst frá og með skólaárinu 1999-2000. Heimilt er þó að fengnu samþykki menntamálaráðuneytisins að láta námskrána koma til framkvæmda frá og með skólaárinu 2000-2001, enda séu fyrir því rökstuddar forsendur í einstökum framhaldsskólum. Aðalnámskrá framhaldsskóla skal vera komin til

fullra framkvæmda í öllu starfi framhaldsskóla eigi síðar en að fimm árum liðnum frá gildistöku auglýsingar þessarar. Námskrá fyrir framhaldsskóla, 3. útgáfa, frá 1990 fellur úr gildi eftir því sem ákvæði nýrrar námskrár koma til framkvæmda.

Hin nýja aðalnámskrá tekur ekki til eftirtalinna þátta: Nánari skilgreiningar á lágmarkskröfum um námsárangur í einstökum greinum og greinaflokkum við lok grunnskóla og starfsþjálfun þar sem hennar er krafist, sbr. 15. gr. laga um framhaldsskóla, lágmarksfjölda kennslustunda í einstökum námsgreinum sbr. 21. gr. og samræmdra lokaprófa sbr. 24. gr. sömu laga. Gildistaka ákvæða aðalnámskrár framhaldsskóla varðandi framangreinda þætti verður auglýst síðar.

2. gr.

Aðalnámskrá framhaldsskóla er gefin út í heftum. Almennur hluti námskrárinnar er birtur í einu hefti. Námskrár einstakra bóknámsgreina og námskrár í sérgreinum starfsnáms eru birtar í sérstökum heftum.

Í almennum hluta aðalnámskrár er meðal annars fjallað um hlutverk og markmið framhaldsskóla, uppbyggingu náms og námsleiðir, almenn inntökuskilyrði, skólanámskrá, réttindi og skyldur nemenda, námsmat og próf, sveinspróf og námssamninga, undanþágur og meðferð persónulegra upplýsinga og meðferð mála. Almennur hluti aðalnámskrár framhaldsskóla er birtur sem fylgiskjal með auglýsingu þessari.

Í námskrám einstakra námsgreina og námskrám í sérgreinum starfsnáms er m.a. skilgreint markmið námsins, gefnar ábendingar um nám og kennslu, námsmat, áfangalýsingar svo og lýsingar á námsskipan þar sem við á.

Almennur hluti aðalnámskrár framhaldsskóla ásamt brautarlýsingum verður gefinn út í sérstöku hefti í apríl 1999. Námskrár einstakra bóknámsgreina verða gefnar út í sérstökum heftum fyrir 1. júlí 1999 og námskrár í sérgreinum starfsnáms verða einnig gefnar út í sérstökum heftum fyrir 1. janúar 2000.

3. gr.

Auglýsing þessi öðlast þegar gildi.

Menntamálaráðuneytinu, 31. mars 1999.

Björn Bjarnason.

Guðríður Sigurðardóttir.

Fylgiskjal.

Almenni hluti aðalnámskrá framhaldsskóla.

FRAMHALDSSKÓLINN.

1. Grundvöllur og hlutverk aðalnámskrár.

Menntun er ein meginstoð lýðræðis, almennrar velferðar og menningar. Hver maður á rétt til menntunar eins og staðfest er í stjórnarskrá íslenska lýðveldisins og mannréttindasáttmála Sameinuðu þjóðanna sem Íslendingar eru aðilar að. Til samræmis við þetta er í lögum um framhaldsskóla kveðið á um að allir, sem lokið hafa grunnskólanámi eða hlotið jafngilda undirstöðumenntun, skuli eiga kost á að hefja nám í framhaldsskóla.

Aðalnámskrá er meginviðmiðun skólastarfs á framhaldsskólastigi og er hún gefin út af menntamálaráðherra með sama hætti og reglugerðir. Í aðalnámskrá er að finna nánari útfærslu á þeirri mennta- og skólastefnu sem birtist í lögum nr. 80/1996 um framhaldsskóla

og túlkun á einstökum ákvæðum þeirra. Í námskránni er lýst námsframboði og umgjörð skólastarfs á framhaldsskólastigi og þeim starfsramma sem skólastarfi er settur með lögum um framhaldsskóla og tilheyrandi reglugerðum svo og með vísun til sérstakra ákvæða sem er að finna í öðrum lögum og varða nám á framhaldsskólastigi.

Hlutverk aðalnámskrár er margþætt:

1. Aðalnámskrá er helsta stjórntæki fræðsluyfirvalda til að tryggja ákveðna samræmingu og samhæfingu allra íslenskra framhaldsskóla við útfærslu sameiginlegrar menntastefnu. Námskráin er því ein meginforsenda þess að menntamálaráðuneytið geti gegnt lögboðnu hlutverki sínu við að annast yfirstjórn og eftirlit með gæðum skólastarfs.
2. Aðalnámskrá afmarkar starfsramma stjórnenda og starfsmanna einstakra framhaldsskóla við skipulagningu, framkvæmd og mat á skólastarfi sem þeim er m.a. skylt að útfæra í skólanámskrá.
3. Aðalnámskrá veitir upplýsingar um menntastefnu stjórnvalda, námsframboð og námskröfur. Hún er gagnleg áhugamönnum um menntamál og þeim sem starfa í stofnunum tengdum framhaldsskólum eða eru notendur þjónustu framhaldsskólans. Þar er fyrst að nefna starfsfólk grunnskóla, nemendur og forráðamenn þeirra, starfsfólk skóla á háskólastigi, svo og fyrirtæki og samtök á vinnumarkaði. Einnig ættu upplýsingar í aðalnámskrá að nýtast við skipulagningu á menntun kennara og annars starfsfólks framhaldsskóla, við gerð námsgagna og við rannsóknir og úttektir á skólastarfi.

Í aðalnámskrá eru sett fram meginmarkmið framhaldsskóla og skilgreind markmið einstakra námsbrauta, námsgreina, námsáfanga og námslok. Einnig er kveðið á um umfang og uppbyggingu einstakra námsbrauta, inntak í megindráttum og mælt fyrir um námsmat og próf. Þá er tilgreindur meðalnámstími á hverri námsbraut, svo og lágmarksfjöldi kennslustunda í einstökum námsgreinum.

Í námskránni kemur fram hvaða kröfur nemandi þarf að uppfylla til þess að hann teljist hafa lokið einstökum áföngum námsins með fullnægjandi árangri. Í almennum hluta aðalnámskrár eru birtar ýmsar reglur er varða réttindi og skyldur nemenda og má þar nefna ákvæði um hversu oft nemandi má endurtaka próf og reglur um rétt nemenda til að sjá prófúrlausnir sínar. Auk þess eru í námskránni ákvæði um mat á starfsþjálfun sé hún hluti námsins, mat á námi þegar nemendur flytjast á milli skóla og skilyrði þess að flytjast milli námsbrauta. Í aðalnámskrá eru einnig viðmiðunarreglur um gerð skólanámskrár og mat á skólastarfi.

Þá eru settar fram almennar reglur um meðferð ágreiningsmála.

2. Hlutverk og markmið framhaldsskóla.

Framhaldsskólinn tekur við að loknum grunnskóla og er honum gert að sinna öllum nemendum hvernig svo sem undirbúningi þeirra úr grunnskóla er háttað. Framhaldsskólum ber að búa nemendur sína undir líf, starf og frekara nám. Skólarnir gegna því veigamiklu hlutverki hvað varðar almenna menntun og félagslegt uppeldi nemenda auk þess sem þeir skulu vera vettvangur fyrir kynningu þjóðlegra og alþjóðlegra menningarverðmæta. Í námskránni eru meginmarkmið framhaldsskólans skilgreind en þau eru síðan útfærð nánar í skólanámskrám og störfum einstakra skóla.

Þessum markmiðum verður því aðeins náð að skólinn bjóði fjölbreytt nám þannig að allir nemendur geti fundið þar eitthvað við sitt hæfi.

Í skólanámskrá skulu skólar gera grein fyrir því með hvaða hætti þeir hyggist ná þeim markmiðum sem að framan eru nefnd og hvernig þeir hyggist gegna hlutverki sínu sbr. 2. gr. laga um framhaldsskóla. Samkvæmt þeirri grein laganna er hlutverk skólanna að:

- stuðla að alhliða þroska nemenda svo að þeir verði sem best búnir undir að taka virkan þátt í lýðræðisþjóðfélagi,

- búa nemendur undir störf í atvinnulífinu og frekara nám,
- efla ábyrgðarkennd, víðsýni, frumkvæði, sjálfstraust og umburðarlyndi nemenda,
- þjálfa nemendur í öguðum og sjálfstæðum vinnubrögðum og gagnrýninni hugsun,
- kenna nemendum að njóta menningarlegra verðmæta,
- hvetja nemendur til stöðugrar þekkingarleitar, m.a. með því að nýta möguleika upplýsinga- og tölvutækninnar.

Starfsemi framhaldsskóla þarf að vera sveigjanleg til þess að skólarnir geti mætt nýjungum og breyttum kröfum. Höfuðskylda framhaldsskóla er að veita nemendum góða alhliða menntun auk þess sem þeim ber að veita nemendum markvissan undirbúning til starfa og áframhaldandi náms í sérskólum eða skólum á háskólastigi. Skólum ber að efla sjálfstraust nemenda, hæfileika þeirra til að taka sjálfstæðar ákvarðanir og bregðast fljótt og skynsamlega við nýjum og breyttum aðstæðum. Gagnrýnin hugsun, heilbrigð dómgreind og verðmætamat ásamt umburðarlyndi leggur grunn að farsæld. Nemendur þurfa að geta látið skoðanir sínar í ljós, vera óhræddir við breytingar, geta tekið áhættu og borið ábyrgð á gerðum sínum. Rækta ber með nemendum hæfileika til að njóta menningar og lista og til að leggja sitt af mörkum á þeim vettvangi.

Til að styrkja einstaklinga eiga skólar að bjóða fram nám sem auðveldar þeim að átta sig á eigin stöðu í nútímasamfélagi. Þessar skyldur skólans falla undir hugtakið lífsleikni og miða að því að búa nemendur undir líf og starf í lýðræðisþjóðfélagi með því að dýpka skilning þeirra á samfélaginu, svo sem sögulegum forsendum, atvinnuháttum, menningu, náttúru, fjölskylduábyrgð, fjármálaskyldum, einstaklingsskyldum og rétti.

Skólar skulu leitast við að stuðla að sjálfstæði nemenda. Í þessu skyni þurfa skólar að leggja áherslu á þverfaglegt nám og ýmsa færniþætti. Hér er m.a. um að ræða frumkvæði, sjálfstæð vinnubrögð, greiningarhæfni, samstarfshæfni og hæfileika til tjáskipta í mæltu og rituðu máli.

Skólum ber að gæta jafnréttis nemenda til náms. Þetta felst m.a. í því að bjóða nemendum nám og kennslu við hæfi og gefa þeim tækifæri til að spreyta sig á viðfangsefnum að eigin vali eftir því sem við verður komið. Hér er ekki átt við sömu úrræði fyrir alla nemendur heldur sambærileg og jafngild tækifæri. Verkefnin skulu höfða jafnt til pilta og stúlkna, nemenda í dreifbýli og þéttbýli, fatlaðra sem ófatlaðra nemenda. Eitt mikilvægasta úrlausnarefnið í þessu sambandi er að finna leiðir til að koma til móts við ólíka getu og ólík áhugamál nemenda, þ.e. að veita nemendum menntun við hæfi hvers og eins.

Hvað varðar skólagöngu fatlaðra nemenda skulu skólar leitast við að gera þeim kleift að stunda nám með öðrum eftir því sem kostur er. Fatlaðir nemendur skulu því eiga þess kost að nýta sér það nám sem er í boði á almennum námsbrautum skólans með þeirri aðstoð sem þeir þurfa og skólar geta veitt en einnig skal boðið upp á nám á sérstökum námsbrautum þar sem kennsla og viðfangsefni miðast við fötlun þeirra.

Hinar öru breytingar, sem nú eiga sér stað á öllum sviðum samfélagsins, gera það að verkum að gildi símenntunar eykst stöðugt. Það er því mikilvægt að nemendum verði gert ljóst að menntun er æviverk. Með símenntun er vísað til þess að menntun og þjálfun séu órjúfanlegir þættir starfsferils hvers einstaklings og óhjákvæmileg forsenda fyrir virkri þátttöku þeirra í lýðræðislegu samfélagi mennta og menningar. Námshvatning, sjálfstæði í vinnubrögðum, gagnrýnin hugsun, frumkvæði og almennur áhugi á þróun þjóðfélagsins eflir skilning nemenda á því að þeir verða að laga sig að breyttum kröfum og nýjum aðstæðum með því að nýta sér fræðslu og þekkingu.

Við skipulagningu skólastarfs er aðlögun að náms- og kennslutækni meðal flóknustu og brýnustu verkefna. Upplýsingatækni hefur skapað nýjar og spennandi forsendur fyrir öflun og miðlun þekkingar. Mikilvægt er að finna skynsamlegar og árangursríkar leiðir til að nýta þessa tækni sem best í þágu nemenda. Skólar skulu stefna að því að gera upp-

lýsingatækni að verkfæri í öllum námsgreinum. Jafnframt þarf að búa nemendur undir það að nýta sér tæknina og laga sig að breytingum á henni síðar á ævinni.

Kennsluaðferðir þurfa að taka mið af breyttu umhverfi og breyttum áherslum á hverjum tíma. Góðir kennsluhættir vekja áhuga nemenda til náms en gera þá ekki að óvirkum þiggjendum. Kennsluhættir mega ekki vera einhæfir og samræmi verður að vera á milli þeirra og skólastefnunnar sem skólinn leitast við að framfylgja. Sjálfstraust nemenda verður ekki eflt nema með hæfilegri ögrun. Kynnist þeir ekki ögrun, sem felst í samkeppni og námsaga, býr skólinn þá ekki nægilega vel undir kröfur daglegs lífs og vinnumarkaðarins.

Það skiptir miklu máli að allir nemendur fái tækifæri til að leggja stund á það nám sem hentar áhuga þeirra, getu og framtíðaráformum. Brottfall nemenda úr námi hefur verið tiltölulega mikið hér á landi miðað við það sem gerist og gengur í nágrannalöndum okkar. Skólar skulu því leitast við að draga úr brottfallinu m.a. með skýrari námskröfum til nemenda, aukinni upplýsingamiðlun um námskröfur og störf og fjölbreyttara námsframboði, ekki síst starfsnáms.

Sjálfræðisaldur nemenda er nú 18 ár. Í þessu sambandi er því mikilvægt að foreldrar eða forráðamenn nemenda, sem eru yngri en 18 ára, fái sem gleggstar upplýsingar um skólastarfið þannig að þeir eigi þess kost að fylgjast með námsgengi barna sinna og öðlist þannig tækifæri til að stuðla að farsælli skólagöngu þeirra.

Skil milli almennrar menntunar og starfsmenntunar verða stöðugt óljósari. Hefðbundin starfsmenntun verður fræðilegri og fræðileg menntun nýtist sífellt meira á hagnýtan hátt. Bóknám og verknám ber að þróa samhliða en ekki sem andstæður. Leiðum starfsnámsnemenda inn í skóla á háskólastigi mun fjölga jafnframt því sem kröfur til þeirra verða skilgreindar með skýrari hætti.

Skólar skulu stuðla að þessari þróun með uppbyggingu styttri námsbrauta í samráði við starfsgreinaráð. Fjölgun starfsnámsbrauta stuðlar að auknum samskiptum skóla og atvinnulífs og samstarf þessara aðila við mótun námskrafna bætir samskipti þeirra.

Á síðustu árum hefur verið unnið að því að auka og efla samvinnu skóla, einkum í dreifbýli. Markmið samstarfsins er að nýta það besta sem hver skóli hefur upp á að bjóða og stuðla að hagkvæmu framboði náms á viðkomandi svæði. Fjarkennsla skapar auknar forsendur fyrir slíku samstarfi skóla. Fjarkennsla rýfur ekki aðeins landfræðilega einangrun heldur gefur hún kost á sveigjanleika í menntun sem erfitt er að koma við í hefðbundnu skólastarfi. Fjarkennsla eykur möguleika dreifbýlisins til að bjóða upp á sérhæfða námsáfanga og gerir þeim jafnvel kleift að nýta sér aðgang að þekkingu í öðrum löndum á markvissan hátt. Samvinna skóla af þessu tagi gerir það mögulegt að nýta betur námsframboð í landinu. Þetta þýðir að litið er á námstilboð framhaldsskólans sem eina heild. Nemandi í einum skóla getur því lagt stund á nám í öðrum skóla ef námsáfangi, sem hann óskar að leggja stund á, er ekki í boði í viðkomandi skóla.

Ein mikilvæg forsenda þess að skólar geti unnið markvisst að settum markmiðum og í samræmi við gildandi skólastefnu er virk gæðastjórnun innan hvers skóla. Skýr markmið og mat á þeim leiðum, sem skólinn velur að fara í stjórnun og kennslu, eru mikilvægir þættir í gæðastjórnun hvers skóla. Það eru einkum fjögur tæki sem skólar hafa yfir að ráða í þessu tilliti: aðalnámskrá, skólanámskrá, námsmat og sjálfsmatskerfi.

Öllum skólum er skylt að taka upp formlegt sjálfsmat. Tilgangur sjálfsmatsins er að leggja grunn að sívirku umbótastarfi í hverjum skóla. Skólum er frjálst að innleiða þær sjálfsmatsaðferðir sem þeir telja henta starfseminni svo fremi sem um viðurkenndar sjálfsmatsaðferðir er að ræða. Gerð er sú krafa til sjálfsmats að það sé formlegt, að fyrir liggi lýsing á aðferðinni, að matið nái til allra þátta skólastarfsins og að það sé byggt á markvissri upplýsingaöflun um skólahaldið.

3. Uppbygging náms - námsleiðir.

3.1 Forsendur.

Í lögum um framhaldsskóla segir að innihald og uppbygging náms skuli miðast við lokatakmark viðkomandi námsbrautar sem þýðir að innihald og lengd námsbrauta tekur mið af þeim markmiðum sem liggja brautinni til grundvallar. Námsbrautir framhaldsskólans eru því fjölbreytilegri og sérhæfðari en verið hefur bæði hvað varðar innihald og lengd náms. Lengd námsbrauta getur þannig verið frá einni önn upp í fjögur ár og áherslur bæði fræðilegar og hagnýtar, allt eftir markmiðum námsins.

Nemendur, sem eru að hefja framhaldsskólanám, eru ólíkir hvað varðar undirbúning, þroska, áhugamál og námsgetu. Námsskipulag framhaldsskólans miðast m.a. við þessar ólíku þarfir og leitast verður við að tryggja að hver einstaklingur finni nám við hæfi og að hann geti ráðið námshraða sínum að svo miklu leyti sem við verður komið.

Flestir framhaldsskólar starfa eftir svonefndu áfangakerfi sem leyfir tiltölulega mikinn sveigjanleika hvað varðar tilhögun náms en nokkrir skólanna starfa eftir bekkjarkerfi þar sem kennslutilhögun er í fastara formi og sveigjanleiki ekki eins mikill. Nemendur eiga því val milli þessara tveggja kerfa en mismunandi er hvað nemendum hentar í þessu efni. Í báðum tilvikum er lögð áhersla á að námið verði samfellt, markvisst og hæfilega sérhæft.

Með því að auka hlut sérgreina og kjörsviðs verður sérnám hærra hlutfall af námi til lokaprófs. Nemendur hljóta haldgóða almenna menntun í íslensku, erlendum tungumálum og hagnýtingu upplýsingatækni í öllum greinum. Með þessum áherslubreytingum er stefnt að því að gera undirbúning nemenda til áframhaldandi náms betri og markvissari.

Þekking, sem aflað hefur verið utan hins hefðbundna menntakerfis, verður í auknum mæli metin jafngild námi á framhaldsskólastigi. Þetta verður t.d. gert með fjölgun stöðuprófa og víðtækum rétti nemenda til að þreyta þau. Þannig gefst nemendum kostur á að sanna hæfni sína í einstökum greinum eða á tilteknum starfssviðum og flýta fyrir sér í námi ef þeir standast settar kröfur.

Námsefni framhaldsskóla er skipt í áfanga og er hver áfangi hæfilegur til kennslu í eina önn. Markmið og innhald hvers áfanga er skilgreint í aðalnámskrá. Hver áfangi gefur tiltekinn fjölda eininga miðað við að honum hafi verið lokið með fullnægjandi árangri. Einingafjöldi áfanga er skilgreindur í aðalnámskrá. Miðað er við að nemandi í fullu námi ljúki 18 einingum á önn eða því sem næst.

3.2 Námsskipan.

Fyrirkomulag náms og kennslu á framhaldsskólastigi getur verið breytilegt eftir skólum. Flestir starfa eftir áfangakerfi en aðrir eftir bekkjarkerfi. Allir skólar starfa þó samkvæmt sömu námskrá, aðalnámskrá framhaldsskóla. Námið er skipulagt eftir námsbrautum og í brautarlýsingu er kveðið á um markmið og inntak námsins.

Í námskránni er námsefni skipt upp í áfanga þannig að hver áfangi henti til kennslu í eina önn og fá nemendur tiltekinn fjölda eininga fyrir hvern áfanga sem þeir ljúka með fullnægjandi árangri. Áfangar eru merktir eftir ákveðnu kerfi með þremur bókstöfum og þriggja stafa tölu. Fyrsta talan segir til um hvar í röðinni áfangi er innan námsgreinar, önnur talan greinir að áfanga með sama undanfara og þriðja talan tilgreinir einingafjölda áfangans.

Í skólum, sem starfa eftir áfangakerfi, mynda þeir nemendur sem leggja stund á sama áfanga, námshóp eða hópa, en í skólum sem starfa eftir bekkjarkerfi er hverjum árgangi skipt í bekki og leggja allir nemendur sama bekkjar stund á sama nám í öllum greinum að valgreinum undanskildum.

Skólaárinu er skipt í tvær annir, haustönn og vorönn, og eru þær um það bil jafnlangar. Í skólum, sem starfa eftir áfangakerfi, er hægt að hefja nám og ljúka námi á hvorri önninni sem er.

Skólar, sem starfa eftir áfangakerfi, skipuleggja starfið til einnar annar í senn en bekkjarskólar til eins árs í senn. Í skólum, sem starfa eftir bekkjarkerfi, er fyrsta námsárið yfirleitt sameiginlegt fyrir alla og í flestum tilvikum er aðeins val milli frönsku og þýsku sem þriðja tungumáls.

Í greinanámskrám eru flestir áfangar skilgreindir sem þriggja eininga áfangar. Skólum er þó heimilt að fengnu samþykki menntamálaráðuneytisins að skipuleggja námið með öðrum hætti ef þess er gætt að markmið námsins breytist ekki.

3.3 Námsbrautir.

3.3.1 Bóknám til stúdentsprófs.

Bóknámsbrautir til stúdentsprófs eru þrjár og skiptist námið í kjarna, kjörsvið og frjálst val. Nám í kjarna er að mestu leyti sameiginlegt fyrir brautirnar þrjár og í flestum tilvikum er aðeins skilgreind ein útgáfa af hverjum áfanga í námskránni. Þó eru skilgreindir sérstakir áfangar í stærðfræði fyrir málabraut og félagsfræðabraut og geta skólar því boðið nemendum á þessum brautum kennslu í samræmi við markmið námsins ef þeir kjósa svo og hafa aðstöðu til þess. Að öðru leyti er það ákvörðun einstakra skóla hvort áherslur í kennslu verða að einhverju leyti breytilegar eftir brautum.

Skipulag kjarna á bóknámsbrautum er sem hér greinir:

Námsgrein	**Málabraut**	**Náttúrufræðibraut**	**Félagsfræðabraut**
Íslenska	15	15	15
Stærðfræði	6	15	6
Danska/norska/sænska	9	6	6
Enska	15	9	12
Þriðja mál	15	12	12
Fjórða mál	9		
Félagsfræði	3	3	6
Landafræði			3
Saga	6	6	9
Samfélagsgreinar skv. ákvörðun skóla			9
Náttúruvísindi	9	9	9
Eðlisfræði		3	
Efnafræði		3	
Jarðfræði		3	
Líffræði		3	
Íþróttir	8	8	8
Lífsleikni	3	3	3
Samtals	**98**	**98**	**98**

Nám á kjörsviði nemur samtals 30 einingum. Kjörsviðið felur í sér sérhæfingu á viðkomandi námssviði í samræmi við lokamarkmið brautarinnar. Fyrir hverja braut eru skilgreindar nokkrar námsgreinar sem nemandinn getur valið. Nemandinn velur a.m.k. þrjár greinar á viðkomandi kjörsviði og teljast þær vera kjörsviðsgreinar nemandans. Hann getur þannig bætt við sig námi í grein/greinum sem hann hefur tekið í kjarna eða tekið nýja grein eða greinar. Samanlagt nám í kjörsviðsgrein í brautarkjarna og á kjörsviði má þó aldrei vera minna en 9 einingar í hverri grein.

Auk þess getur nemandi tekið allt að 12 eininga nám á kjörsviðum annarra brauta en þeirrar sem hann stundar nám á. Þannig getur t.d. nemandi á náttúrufræðibraut tekið allt að 12 einingar á kjörsviði málabrautar eða kjörsviði félagsfræðabrautar. Reglan um 9 eininga lágmark í grein gildir einnig í þessu tilviki.

Skólar geta skipulagt kjörsvið að eigin vild innan þess ramma sem hér er tilgreindur og þeim er ekki skylt að bjóða fram allar greinar sem taldar eru á hverju kjörsviði. Í þessu felst að skóli getur ákveðið kjörsviðsgreinar og fjölda áfanga í hverri grein.

Kjörsviðsgreinar námsbrauta eru þessar:

Málabraut	**Náttúrufræðibraut**	**Félagsfræðabraut**
Danska/norska/sænska	Eðlisfræði	Félagsfræði
Enska	Efnafræði	Fjölmiðlafræði
Franska	Jarðfræði	Íslenska
Íslenska	Landafræði	Landafræði
Latína	Líffræði	Rekstrarhagfræði
Spænska	Stærðfræði	Saga
Stærðfræði	Tölvufræði	Sálarfræði
Þýska		Stærðfræði
Tungumál skv. vali skóla		Uppeldisfræði
		Þjóðhagfræði

Starfsnám og viðurkennt listnám á framhaldsskólastigi má meta til kjörsviðs á bóknámsbrautum. Slíkt nám getur komið í stað allt að 12 eininga á kjörsviði auk þess sem nemandi getur nýtt frjálsa valnámið í sama tilgangi. Nemandi getur því fengið allt að 24 einingar metnar á þennan hátt sem hluta af námi til stúdentsprófs.

Starfsnám, sem kemur til álita í þessu skyni, er nám á framhaldsskólastigi sem nemandi hefur lokið með fullnægjandi árangri og á sér eðlilegt framhald í sérskólum eða í skólum á háskólastigi.

Listnám, sem meta má til kjörsviðs, er nám á framhaldsskólastigi skv. námskrá eða hliðstætt nám við sérskóla. Í báðum tilvikum er miðað við að nemandi hafi lokið náminu með fullnægjandi árangri.

Nám í frjálsu vali nemur alls 12 einingum. Frjálst val gefur nemanda möguleika á að kynna sér greinar sem ekki tilheyra því námssviði sem hann hefur valið sér. Einnig getur nemandi notað frjálsa valið til að bæta við kjörsvið sitt. Bjóði viðkomandi skóli ekki upp á þær greinar sem nemandi óskar sérstaklega að taka er sá möguleiki fyrir hendi að taka þær við annan skóla, t.d. í fjarnámi.

3.3.2 Listnám.

Listnámsbraut er skilgreind sem þriggja ára námsbraut og veitir hún m.a. undirbúning til frekara náms í listgreinum í sérskólum eða skólum á háskólastigi. Unnt er að velja um fjórar listgreinar, þ.e. dans, hönnun, myndlist og tónlist. Á sviði hönnunar verða skilgreind kjörsviðin margmiðlunarhönnun, almenn hönnun og listhönnun. Í síðastnefnda tilvikinu er um að ræða textílhönnun. Skipulag kjarna á listnámsbraut er sem hér greinir:

Námsgrein	**Listnámsbraut**
Íslenska	9
Stærðfræði	3
Danska/norska/sænska	6
Enska	6
Félagsfræði	3
Saga	3
Náttúruvísindi	3
Listgreinar	9
Íþróttir	6
Lífsleikni	3
Samtals	**51**

Nám á kjörsviði nemur 45 einingum og getur nemandi valið milli ólíkra listgreina, sbr. það sem áður er sagt. Námið fer annaðhvort fram í viðkomandi framhaldsskóla eða viðurkenndum listaskóla. Nemendur, sem þess óska, geta bætt við sig námi í bóklegum greinum og aflað sér almennra réttinda til náms á háskólastigi.

Nám í frjálsu vali er samtals 9 einingar. Um þetta nám gildir það sama og áður er sagt um frjálst val á bóknámsbrautum.

Nemendur, sem þess óska, geta bætt við sig námi í völdum greinum ef þeir óska að ljúka stúdentsprófi og öðlast rétt til náms á háskólastigi í tilteknum greinum eða á tilteknu sviði. Viðbótarnám til stúdentsprófs ræðst af inntökukröfum sem settar eru í því háskólanámi sem nemandinn stefnir að og öðrum markmiðum sem hann setur sér.

3.3.3 Starfsnám.

Starfsnám er mjög fjölbreytt og breytilegt að því er varðar skipulag, umfang og inntak. Námið er verklegt og bóklegt og fer yfirleitt fram í skóla og á vinnustað. Hlutfallið milli verknáms og bóknáms er breytilegt eftir námsbrautum. Sama má segja um vægi náms í skóla og á vinnustað. Dæmi er um starfsnám sem tekur aðeins eina önn, en annað tekur fjögur ár eða jafnvel lengri tíma.

Í grófum dráttum má skipta starfsnámi í tvo flokka. Í fyrsta lagi er nám sem leiðir til lögverndaðra starfsréttinda. Þetta gildir t.d. um nám á heilbrigðissviði og iðnnám. Í öðru lagi er um að ræða nám sem veitir undirbúning til skilgreindra starfa án þess að um sé að ræða lögvernduð starfsréttindi.

Um þessar mundir er unnið að endurskoðun á skipulagi og framboði starfsnáms, skv. ákvæðum laga nr. 80/1996, þannig að það sem sagt er hér á eftir miðast að mestu við núverandi skipan námsins. Nýjar og breyttar námskrár verða kynntar og gefnar úr jafnóðum og þær eru tilbúnar.

Nám í löggiltum iðngreinum.

Þeir sem óska að leggja stund á nám í löggiltum iðngreinum hafa um þrjár leiðir að velja. Þeir geta:

a) gert námssamning við iðnmeistara og lokið almennu bóknámi og fagbóklegu námi frá iðnmenntaskóla skv. námskrá viðkomandi iðngreinar,
b) innritast í grunndeild í iðnmenntaskóla eða fjölbrautaskóla þar sem námið tekur eitt til tvö ár; þegar námi í grunndeild er lokið gerir nemandinn námssamning við iðnmeistara um starfsþjálfun í atvinnulífinu og lýkur námi að öðru leyti skv. lið a) hér að ofan,
c) innritast í grunndeild í iðnmenntaskóla eða fjölbrautaskóla; þegar námi í grunndeild er lokið getur nemandinn innritast í verknámsdeild iðnnáms í sama skóla eða öðrum. Nemendur á verknámsbrautum gera einnig námssamning við iðnmeistara um starfsþjálfunarþátt námsins.

Þegar nemendur hafa lokið námi í skóla og námssamningi hjá iðnmeistara gangast þeir undir sveinspróf og standist þeir prófið hafa þeir rétt til starfa í viðkomandi iðngrein.

Að loknu sveinsprófi eiga nemendur kost á að fara í meistaraskóla og ljúka þaðan prófi sem veitir þeim rétt til að taka að sér stærri verk, starfa sem verktakar og hafa nemendur á námssamningi.

Annað starfsnám.

Þeir sem óska að leggja stund á annað starfsnám þurfa að innritast í skóla þar sem viðkomandi nám er í boði. Námið fer að mestum hluta fram í skólanum en auk þess er starfsþjálfun á vinnustað oftast hluti námsins. Nemendur geta innritast í sumt starfsnám strax að loknu námi í grunnskóla en í öðrum tilvikum þarf nemandinn að ljúka tilteknu almennu námi í framhaldsskóla áður en hann getur innritast í viðkomandi starfsnám. Nánari upplýsingar er að finna í námskrá fyrir námið.

Í námskrám fyrir einstakar starfsnámsbrautir verður skilgreint viðbótarnám sem undirbýr nemendur undir framhaldsnám í sérskólum eða á háskólastigi á sama eða skyldu námssviði og þeir hafa stundað nám á.

3.3.4 Almenn námsbraut.

Nemendur, sem ekki hafa gert upp hug sinn varðandi áframhaldandi nám í framhaldsskóla, og nemendur, sem lokið hafa grunnskólaprófi en uppfylla ekki skilyrði til inngöngu á lengri námsbrautir framhaldsskólans, geta innritast á almenna námsbraut. Markmið námsins er að veita góða undirstöðu í kjarnagreinum og jafnframt að gefa nemendum tækifæri til að glíma við fjölbreytileg viðfangsefni í list- og verknámi. Námið getur tekið eitt til tvö ár og miðast við þarfir viðkomandi nemenda og möguleika viðkomandi skóla til að koma til móts við þær þarfir. Í námskránni verður þetta nám ekki skilgreint sérstaklega heldur hverjum skóla fyrir sig gert að skipuleggja það og skilgreina í skólanámskrá. Framhaldsskólar geta því markað sér sérstöðu með framboði sínu á námi á almennri námsbraut. Æskilegt er að þeim nemendum, sem hér eiga hlut að máli, standi til boða góð náms- og starfsráðgjöf. Ekki verða skilgreind sérstök inntökuskilyrði í það nám sem hér um ræðir. Skólameistari ber ábyrgð á innritun í námið svo og brautskráningu nemenda.

Sem dæmi um mismunandi þarfir nemanda verða nefnd hér þrjú dæmi.

- Nemandi fullnægir ekki skilyrðum til að innritast á náttúrufræðibraut en vantar tiltölulega lítið á. Þessi nemandi þarf að fá tækifæri til að bæta kunnáttu sína í bóklegum greinum og takist það að mati viðkomandi skóla getur hann innritast á náttúrufræðibraut og hafið þar nám.
- Nemandi hefur náð mjög slökum árangri á grunnskólaprófi og hefur fremur neikvæða sjálfsmynd. Þessi nemandi hefur sennilega mesta þörf fyrir öfluga ráðgjöf auk þess sem hann þyrfti að fá tækfæri til að spreyta sig á nýjum viðfangsefnum á sviði list- eða verknáms auk nokkurs bóknáms í samræmi við undirstöðu hans.
- Nemandi hefur náð þokkalegum árangri á grunnskólaprófi. Hann fullnægir ekki inntökuskilyrðum á allar námsbrautir framhaldsskóla og veit ekki hvert skal stefna. Þessi nemandi þarf á náms- og starfsráðgjöf að halda, auk þess sem hann þarf e.t.v. að kynnast frekar ýmsum námssviðum og vinnubrögðum, svo sem innan list- og verknáms eða upplýsingatækni, ásamt því að bæta við sig námi í tilteknum bóklegum greinum.

3.3.5 Nám fyrir fatlaða nemendur.

Kennsla fatlaðra nemenda byggist á rökstuddri námsáætlun fyrir nemendahóp eða einstakling. Námsáætlunin skal byggð á meginmarkmiðum aðalnámskrár framhaldsskóla og upplýsingum um þarfir nemenda og mati á stöðu þeirra í námi og þroska. Tilgreind skulu langtíma- og skammtímamarkmið með kennslunni.

Fatlaðir nemendur skulu stunda nám með öðrum nemendum skóla eftir því sem tök eru á.

Heimilt er að setja á fót sérdeildir (námsbrautir) fyrir þroskahefta nemendur. Þess skal þó gætt að þeir einangrist ekki heldur skal leitast við að tryggja eðlilegan samgang milli allra nemenda. Miðað er við að nemendum í sérdeildum standi til boða eins til fjögurra ára nám.

3.3.6 Nám fyrir nemendur með takmarkaða kunnáttu í íslensku.

Nemendur, sem hafa annað móðurmál en íslensku, og íslenskir nemendur, sem hafa dvalið lengi erlendis og hafa þar af leiðandi takmarkaða kunnáttu í málinu, geta sótt um að stunda nám í íslensku samkvæmt sérstakri námskrá sem ætluð er þessum nemendum. Sama gildir um heyrnarlausa nemendur.

Hafi viðkomandi nemandi dvalið utan Norðurlanda þá getur hann sótt um að taka annað tungumál í staðinn fyrir Norðurlandamál.

4. Um stofnun og rekstur námsbrauta við framhaldsskóla.

Skóli, sem óskar að hefja rekstur námsbrautar sem ekki hefur áður verið starfrækt við skólann eða koma á fót nýrri námsbraut sem ekki er skilgreind í námskrá, skal haga undirbúningi eins og hér greinir eftir því sem við á. Stofnun nýrra námsbrauta er háð samþykki menntamálaráðherra.

Óski skóli að bjóða fram nám sem skilgreint er í aðalnámskrá framhaldsskóla og hann hefur ekki starfrækt áður skal hann senda menntamálaráðuneytinu umsókn þar sem farið er fram á heimild til að starfrækja námið. Í umsókninni skal gerð grein fyrir því hvers vegna óskað er eftir því að hefja starfrækslu viðkomandi námsbrautar, hver þörfin er fyrir námið í þeim landshluta þar sem skólinn starfar, hver eftirspurnin er eftir náminu og hvaða aðstöðu skólinn hefur til að bjóða námið fram. Sé um starfsnám að ræða skal haft samráð við aðila atvinnulífs í viðkomandi landshluta.

Tillaga að stofnun nýrrar námsbrautar skal send menntamálaráðuneytinu. Í umsókn skal gerð grein fyrir tilgangi og meginmarkmiðum brautarinnar, helstu hugmyndum um inntak námsins, tengslum við aðrar brautir, námsskipan, lengd námsins og stöðu nemanda að loknu námi hvað varðar réttindi til starfa eða möguleika til áframhaldandi náms. Náminu skal skipt í brautarkjarna, kjörsvið og frjálst val, eftir því sem við á. Þá skal gerð grein fyrir ástæðum þess að farið er fram á stofnun brautarinnar og hver sé væntanlegur starfs- og rekstrargrundvöllur, þ.e. hver þörfin sé fyrir umrætt nám, áætluð eftirspurn eftir náminu, heppileg hópastærð í kennslu og hvaða aðstaða þurfi að vera fyrir hendi í viðkomandi skóla.

Æskilegt er að fram komi upplýsingar um samráðs- og samstarfsaðila á undirbúningsstigi málsins, hverjir þeir voru, hvernig samstarfinu var háttað og niðurstöður þess.

Með umsókn um stofnun og rekstur námsbrauta skal leggja fram sundurliðaða áætlun um stofn- og rekstrarkostnað.

5. Inntökuskilyrði.

Inntökuskilyrði fela í sér að nemandi þarf að hafa náð tilteknum lágmarksárangri í vissum greinum til að geta innritast á námsbrautir framhaldsskóla aðrar en almenna braut. Við ákvörðun inntökuskilyrða er tekið tillit til námsárangurs bæði á samræmdum prófum og skólaprófum. Miðað er við að einkunnir á samræmdum prófum verði í þessum tilgangi umreiknaðar í staðaleinkunnir, þannig að einkunn nemandans sýni stöðu hans gagnvart öðrum nemendum. Við mat á umsóknum verður miðað við svokallaða viðmiðunareinkunn í einstökum greinum, sem er meðaltal staðaleinkunnar á samræmdu prófi og skólaeinkunnar.

Á þessum forsendum eru sett eftirfarandi inntökuskilyrði:

Allir þeir sem lokið hafa námi grunnskóla eiga rétt á að hefja nám í framhaldsskóla.

Allir þeir sem lokið hafa námi í grunnskóla en hafa ekki þreytt samræmd grunnskólapróf eða uppfylla ekki inntökuskilyrði annarra brauta eiga kost á að hefja nám í sérdeild eða á almennri braut. Á almennri námsbraut geta nemendur m.a. valið stutt, hagnýtt nám sem veitir undirbúning til skilgreindra starfa, nám sem gefur þeim kost á að bæta fyrri námsárangur í bóklegum greinum þannig að þeir geti hafið nám á námsbrautum sem gera kröfur um góðan undirbúning í einstökum námsgreinum, svo og nám sem nemendur skilgreina sjálfir í samræmi við áhugamál sín í samstarfi við námsráðgjafa.

Nemandi, sem lokið hefur skyldunámi í samræmi við ákvæði aðalnámskrár grunnskóla, þ.m.t. samræmdum prófum a.m.k. í íslensku og stærðfræði og fengið tilskilda lágmarkseinkunn eða hærri viðmiðunareinkunn í þessum greinum, getur innritast á skilgreindar brautir framhaldsskólans svo fremi að ekki séu gerðar viðbótarkröfur um árangur í öðrum greinum. Stefnt er að því að eftir eins til tveggja ára grunnnám á skilgreindu sviði starfsnáms verði haldin próf til þess að ákvarða um frekara nám nemanda.

Til að hefja nám á bóknámsbraut framhaldsskóla þarf nemandinn að uppfylla kröfur um viðmiðunareinkunn í ákveðnum lykilgreinum sem tilgreindar eru fyrir hverja braut. Til að hefja nám á málabraut þarf nemandinn að hafa hlotið tiltekna viðmiðunareinkunn eða hærri einkunn í íslensku, ensku og dönsku og tiltekna viðmiðunareinkunn eða hærri einkunn í stærðfræði. Á félagsfræðabraut þarf nemandinn að hafa hlotið tiltekna viðmiðunareinkunn eða hærri einkunn í íslensku, ensku og samfélagsgreinum og tiltekna viðmiðunareinkunn eða hærri einkunn í stærðfræði. Á náttúrufræðibraut þarf nemandinn að hafa hlotið tiltekna viðmiðunareinkunn eða hærri einkunn í íslensku, stærðfræði og raungreinum og tiltekna viðmiðunareinkunn eða hærri einkunn í ensku.

Til að hefja nám á listnámsbraut þarf nemandinn að hafa fengið ákveðna viðmiðunareinkunn í íslensku og stærðfræði ásamt því að hafa lagt stund á listnám í grunnskóla eða sérskóla með fullnægjandi árangri að mati viðtökuskóla eða sýnt með öðrum hætti að námið henti honum.

Skólameistari getur heimilað nemanda, sem uppfyllir ekki inntökuskilyrði brautar, að hefja nám á viðkomandi námsbraut ef hann telur líkur á því að nemandinn standist þær kröfur sem gerðar eru um námsárangur á brautinni enda hafi nemendum, sem uppfylla inntökuskilyrðin, ekki verið hafnað. Auk þess er skólameistara heimilt skv. 15. gr. laga um framhaldsskóla að veita nemanda, sem orðinn er 18 ára gamall, inngöngu á einstakar brautir framhaldsskóla þótt hann uppfylli ekki lágmarkskröfur um námsárangur við lok grunnskóla.

Vilji nemandi tryggja sér rétt til náms á öllum námsbrautum þarf hann að ná viðmiðunareinkunn í öllum námsgreinum sem prófað er í samræmt við lok grunnskóla.

Inntökuskilyrði skv. framanrituðu taka gildi frá og með skólaárinu 2001-2002.

6. Skólanámskrá.

6.1 Hlutverk skólanámskrár.

Samkvæmt 22. gr. laga nr. 80/1996 um framhaldsskóla er hverjum skóla skylt að gefa út skólanámskrá. Hún á að lýsa skólastarfi hvers skóla, sérkennum hans og sérstöðu. Þar skal gerð grein fyrir námsframboði, lengd og inntaki námsbrauta og skiptingu námsgreina á námsannir eða námsár.

Í skólanámskrá útfærir skólinn nánar ýmis almenn og fagbundin markmið aðalnámskrár og birtir verklagsreglur skólans. Í skólanámskrá skulu einnig birtar samskipta- og siðareglur skólans; þar á meðal annars að birta reglur um samskipti starfsmanna við aðila utan hans. Einnig skal kveðið á um hvernig tekið skuli á einstökum málum sem upp koma.

Skólanámskrá er í senn stefnuskrá skólans og starfsáætlun. Hún er unnin af starfsmönnum skólans undir stjórn skólameistara og er því bindandi fyrir starfsmenn skólans.

6.2 Inntak skólanámskrár.

Í skólanámskrá skulu skólar gera grein fyrir því með hvaða hætti þeir hyggist gegna hlutverki sínu samkvæmt 2. gr. laga um framhaldsskóla, þ.e.a.s. hvernig þeir ætli að _stuðla að alhliða þroska allra nemenda svo að þeir verði sem best búnir undir að taka virkan þátt í lýðræðisþjóðfélagi“, sbr. einnig 2. kafla. Þar skal einnig gerð grein fyrir áherslum í starfi skólans, kennsluháttum, námsmati og stjórnunarháttum, náms- og starfsráðgjöf, svo og gæðastjórnun.

Í skólanámskrá skulu settar fram meginhugmyndir og viðmið við val kennslu- og námsmatsaðferða og skipulagshátta, val námsefnis o.fl.

Við gerð skólanámskrár skal einnig tekið mið af lögum, reglugerðum og reglum eftir því sem efni standa til og nauðsyn krefur, meðal annars um jafnan rétt allra til náms.

Í skólanámskrá skal einnig fjallað um stuðning við fatlaða nemendur og þroskahefta.

Í skólanámskrá skal m.a. fjallað um eftirtalin atriði:

- Nánari útfærslu á markmiðum og inntaksþáttum aðalnámskrár, svo og aðlögun þeirra að aðstæðum í viðkomandi skóla, og hins vegar staðbundin markmið og útfærslu þeirra með hliðsjón af ákvæðum aðalnámskrár.
- Sérstök viðfangsefni skólans, svo sem áfengis- og vímuvarnir, umhverfismennt, jafnréttisfræðslu o.fl.
- Skipulag, það er lýsingar námsbrauta, tengsl áfanga og námsgreina, samstarf kennara, sérstakar áherslur í starfi skóla, starfsáætlanir og skipan í námshópa eða bekki.
- Skipulag kennslunnar og kennsluaðferðir.
- Tilhögun námsmats, reglur sem um það kunna að gilda, hvers konar vitnisburður er gefinn og á hvaða grunni hann byggist.
- Kennslu og nauðsynlega þjónustu við langveika nemendur.
- Almennar skólareglur, byggðar á aðalnámskrá framhaldsskóla. Þar skal einnig fjalla um réttindi og skyldur skóla og nemenda, svo og reglur um skólasókn. Í skólareglum skal kveðið á um umgengni og hegðun nemenda í skóla, á samkomum á vegum skóla og á heimavist. Þar ber einnig að veita upplýsingar um viðurlög við brotum á skólareglum.
- Starfslið skólans, menntun þess og starfsreynslu.

Auk þess skulu birtar í skólanámskrá upplýsingar um ýmsa aðra veigamikla þætti skólastarfsins, s.s. skóladagatal, samskipti heimila og skóla, félagslíf, heilsugæslu, aðbúnað og aðstöðu, samskipti við aðra skóla hérlendis og erlendis og samstarf við aðila á vinnumarkaði eftir því sem við á. Skólar skulu leitast við að koma upplýsingum um nám og skólastarf á framfæri með aðgengilegum hætti, t.d. með birtingu upplýsinga á heimasíðu.

7. Um réttindi og skyldur skóla og nemenda.

7.1 Innritun nemenda og þjónusta.

Nemandi og forráðamaður hans undirrita umsókn um skólavist ef nemandi er yngri en 18 ára. Eldri nemendur undirrita umsóknir sínar einir. Undirritun umsóknar er staðfesting þess að nemandinn hafi kynnt sér námsfyrirkomulag skólans og muni virða reglur hans um hegðun, ástundun og skólasókn. Skólinn tilkynnir nemandanum eins fljótt og verða má hvort hann fær skólavist eða ekki. Fái nemandi jákvætt svar er greiðsla innritunargjalds endanleg staðfesting á því að hann muni þiggja skólavist og hlíta reglum skólans.

Þjónusta, sem nemendum stendur til boða, auk kennslu, án sérstaks endurgjalds, er eftirfarandi: a) aðgangur að bókasafni og þjónustu bókavarða, b) þjónusta námsráðgjafa, c) aðstoð og þjónusta umsjónarkennara, d) skólanámskrá og kennsluáætlanir, stundatafla, fjarvistayfirlit og námsferill, e) aðgangur að lesstofu og tölvuveri.

7.2 Skólasókn.

Nemendur skulu sækja allar kennslustundir og koma stundvíslega til kennslu. Í skólanámskrá skal gerð grein fyrir þeim reglum sem gilda um frávik frá skólasókn. Þar skal m.a. koma fram hvernig veikindi nemenda og önnur óhjákvæmileg forföll eru meðhöndluð. Sömuleiðis skal gerð grein fyrir viðurlögum við brotum á skólasóknarreglum.

Fjarvera vegna staðfestra veikinda og/eða læknismeðferðar nemanda útilokar hann ekki frá því að ganga undir próf í lok námsannar eða skólaárs. Leitast skal við að finna viðunandi leið að námslokum fyrir langveika nemendur.

Nemendum skal gefin einkunn fyrir skólasókn. Skólasókn skal ekki metin til eininga.

7.3 Skráning nemenda í próf og brottfall frá námi.

Um leið og nemandi skráir sig í áfanga/bekk samþykkir hann þá tilhögun námsmats sem námsgreininni fylgir og birt er í kennsluáætlun/skólanámskrá. Skólar auglýsa frest til

breytinga á skráningu og stundatöflum í byrjun annar eða námsárs. Nemandi, sem hyggst hætta í áfanga eða segir sig úr skóla eftir að frestur til töflubreytinga er liðinn, skal tilkynna skólanum það skriflega og er hann þá skráður hættur. Skólar skulu leitast við að birta próftöflur áður en frestur til breytinga á stundatöflum rennur út. Greinarmunur er gerður á skráningu þeirra sem hætta fyrir tilskilinn tíma og hinna sem koma ekki til prófs, uppfylla ekki kröfur símats eða standast ekki prófkröfur. Skólameistari getur veitt undanþágu frá þessum ákvæðum ef aðstæður nemanda breytast, t.d. vegna langvarandi veikinda, slysfara eða vegna dauðsfalla í fjölskyldunni.

7.4 Kennsluáætlanir.

Við upphaf kennslu skulu nemendur fá skriflegar upplýsingar frá kennara um námsmarkmið viðkomandi námsáfanga, lista yfir námsgögn og kennsluáætlun. Við upphaf áfangans skal kynna nemendum tilhögun námsmats og reglur um framkvæmd þess, komi slíkt ekki fram í skólanámskrá. Hið sama á við um vægi verklegra þátta, ritgerða, munnlegs prófs o.s.frv. í lokaeinkunn. Gera skal sérstaka grein fyrir því með hvaða hætti tekið er tillit til nemenda með sérþarfir.

7.5 Reglur um námsframvindu.

Eftirfarandi reglur eru til hliðsjónar við skipulag og starfshætti framhaldsskóla. Skólastjórnendur útfæra nánar framkvæmd reglnanna í skólanámskrám.

Gert er ráð fyrir því að aðstæður nemanda séu þannig að hann geti lokið námi á námsbraut á eðlilegum námshraða og innan þeirra tímamarka sem skilgreind eru fyrir hverja námsbraut.

Áfangaskólar.

1. a. Nemandi skal ljúka 9 einingum á önn hið minnsta eða ná fullnægjandi námsárangri í námi sem svarar til 18 kennslustunda á viku og telst hann annars fallinn á viðkomandi önn. Skólum er heimilt að víkja frá þessu lágmarki á fyrstu önn. Skólum er einnig heimilt að miða við að nemendur ljúki 18 einingum á tveimur önnum. Skóla er ekki skylt að endurinnrita nemanda hafi hann fallið á tveimur önnum í röð.
   b. Falli nemandi á önn á hann rétt á að láta þá áfanga standa þar sem hann hefur fengið einkunnina 7 eða hærra.
   c. Nemanda er heimilt að þreyta próf þrívegis í sama áfanga.
   d. Reglulegt nám til stúdentsprófs skal taka 11 annir mest og reglulegt tveggja ára nám 7 annir mest.
2. Ef fall í einum áfanga í áfangaskóla kemur í veg fyrir að nemandi geti útskrifast með lokapróf skal leyfa honum að taka upp próf í þeim áfanga í lok sömu annar.
3. Nemandi, sem fær einkunnina 8 eða meira í námsáfanga, getur sótt um til skólameistara að stunda nám í næsta áfanga í greininni án þess að sækja kennslustundir (P-áfangi).
4. Til að standast próf í áfanga og fá leyfi til að hefja nám í eftirfarandi áfanga þarf lágmarkseinkunn 5. Þó er nemanda heimilt að útskrifast með einkunnina 4 ef um lokaáfanga eða stakan áfanga er að ræða. Þessir áfangar gefa ekki einingar.

Bekkjarskólar.

Til þess að standast próf í einstökum námsgreinum þarf nemandi að fullnægja eftirtöldum skilyrðum:

1. Vorannareinkunn a.m.k. 4.
2. Lokaeinkunn, þ.e. meðaltal haustannar- og vorannareinkunnar, að lágmarki 4.

Til þess að geta flust án frekari skilyrða á milli námsára þarf nemandi að fullnægja lágmarksskilyrðum um lokaeinkunn, þ.e. 4, og aðaleinkunn þarf að vera 5 eða hærri.

Nemandi í bekkjarskóla, sem hefur aðaleinkunn 5 eða hærri í lok skólaárs en hefur hlotið lokaeinkunn undir lágmarki í tveimur greinum, þ.e. undir 4, hefur heimild til þess að þreyta endurtökupróf í námsefni vetrarins við lok skólaárs. Nemandi telst hafa staðist endurtökupróf ef lokaeinkunn hans í námsgreininni er að lágmarki 4 og hefur þá öðlast rétt til þess að flytjast milli námsára. Ef nemandi er með þrjár lokaeinkunnir eða fleiri undir 4 telst hann fallinn á skólaárinu.

Nú fellur nemandi á öðru endurtökuprófinu, þá er heimilt að flytja hann milli bekkja einu sinni á námsferlinum ef einkunn hans er ekki lægri er 2 og námsgreinin ekki aðalgrein á námsbraut hans samkvæmt skilgreiningu viðkomandi skóla.

Ef skólar kjósa að halda yfirlitspróf/stúdentspróf, þá gildir eftirfarandi:

Nemandi telst hafa lokið stúdentsprófi þegar hann hefur gengist undir lokapróf í öllum námsgreinum sínum og fullnægt eftirfarandi lágmarkskröfum um einkunnir:

1. Aðaleinkunn að lágmarki 5.
2. Prófseinkunn í hverri grein ekki lægri en 4.

Nemandi telst hafa lokið stúdentsprófi þótt tvær prófseinkunnir séu undir ofangreindu lágmarki en þó ekki lægri en 2.

Ef fall í einni námsgrein í bekkjarskóla kemur í veg fyrir að nemandi geti útskrifast með lokapróf, skal leyfa honum að taka upp próf í þeirri námsgrein í lok skólaársins.

Ársáfangakerfi bundið áfangakerfi.

Skólar, sem ekki telja hagkvæmt að skipuleggja skólastarfið eftir áfangakerfi eða bekkjarkerfi eins og hér hefur verið lýst, geta hagað starfseminni með öðrum hætti, t.d. eftir ársáfangakerfi (bundnu áfangakerfi). Námsefninu er þá skipt niður í áfanga en nemendur fylgjast samt að í bekkjum og skólaárið skiptist í tvö kennslutímabil með námsmati í lokin.

Skólar, sem skipuleggja starfsemi sína með þessum hætti, skulu leita staðfestingar ráðuneytisins á skipulaginu.

7.6 Metið nám úr öðrum skólum.

Þegar nemandi flyst á milli skóla sem starfa skv. aðalnámskrá framhaldsskóla og skráir sig þar á tiltekna námsbraut halda þeir áfangar gildi sínu sem hann hefur lokið með fullnægjandi árangri svo framarlega sem þeir eru skilgreindur hluti af þeirri braut sem hann innritast á. Áfanga, sem kunna að falla utan brautarinnar, má meta sem valgreinar að því marki sem nemur valgreinakvóta viðkomandi brautar.

Staða nemenda sem hér eiga hlut að máli, breytist ekki við það að þeir flytjist á milli skóla hvað varðar fjölda staðinna áfanga og fjölda eininga sem þeir hafa áunnið sér. Viðtökuskóli skal því virða sérreglur þess skóla sem nemandinn kemur frá í atriðum sem kunna að hafa áhrif á einingastöðu nemandans. Nám úr öðrum skólum er metið með einkunn, þ.e.a.s. einkunn flyst með nemandanum.

Heimilt er að láta þess getið á prófskírteini ef nám er metið úr öðrum skóla.

Hafi nemandi stundað nám við skóla sem ekki starfar samkvæmt aðalnámskrá framhaldsskóla ber skólameistari ábyrgð á því að hve miklu leyti námið verður metið inn á nýja námsbraut. Við matið skal ekki leita eftir því að fyrra nám sé nákvæmlega það sama og skilgreint er í námskrá heldur skal leggja áherslu á að athuga hvort ekki sé hægt að meta námið sem jafngilt og hvort nemandinn hafi forsendur til að ljúka náminu. Leiki vafi á hvernig rétt sé að meta nám er rétt að láta nemandann njóta vafans eða vísa honum á að fara í stöðupróf. Þá er vakin athygli á að list- eða starfsnám má meta til kjörsviðs á bóknámsbrautum, sbr. kafla 3.3.

Nemandi, sem stundar umfangsmikla líkamsþjálfun á vegum sérsambands og/eða íþróttafélags, undir stjórn sérmenntaðs þjálfara, íþróttafræðings eða kennara samhliða námi

í framhaldsskóla, getur óskað eftir því að vera undanþeginn vissum áföngum eða áfangahlutum í íþróttum, líkams- og heilsurækt.

Fyrir upphaf skólaárs eða námsannar þarf nemandi að skila til skólans þjálfunaráætlun sem þjálfari viðkomandi sérsambands eða íþróttafélags hefur staðfest. Skólameistari tekur ákvörðun um hvort tilefni sé til eða að hve miklu leyti beri að meta þjálfun íþróttamannsins í námi í viðkomandi áföngum eða áfangahlutum í íþróttakennslu viðkomandi skóla.

Að hámarki geta nemendur fengið eina námseiningu metna, vegna þjálfunar sinnar, fyrir hverja námsönn á meðan þeir eru í námi í framhaldsskóla.

7.7 Nám utan skóla.

Skólameistari getur veitt nemanda heimild til að stunda nám sitt utan skóla. Um utanskólanemendur gilda sömu námskröfur og um aðra nemendur skólans. Utanskólanemendur fá að jafnaði ekki að sækja kennslustundir nema um sé að ræða æfingar sem þeim er skylt að ljúka en þeir skulu standa skil á verkefnum, skýrslum og ritgerðum í samráði við kennara sem málið varðar. Sumar greinar eru þess eðlis að ekki er hægt að stunda nám í þeim utan skóla. Nánari upplýsingar um möguleika til utanskólanáms veitir viðkomandi skóli.

7.8 Reykingar og vímuefni.

Reykingar eru óheimilar í húsnæði og á lóð framhaldsskóla. Einnig er öll meðferð og neysla áfengis og annarra vímuefna stranglega bönnuð í húsakynnum skóla. Framhaldsskólar skulu móta stefnu í áfengis- og vímuefnavörnum og birta í skólanámskrám sínum.

8. Um námsmat og próf.

Tilgangur námsmats er að kanna að hve miklu leyti nemandi hefur tileinkað sér markmið aðalnámskrár (skólanámskrár) í viðkomandi grein. Námsmat getur farið fram með mismunandi hætti eftir ákvörðun skóla. Umfang þess skal þó að jafnaði vera í samræmi við umfang kennslu í viðkomandi grein. Kennarar bera ábyrgð á námsmati og þeir meta úrlausnir nemenda.

8.1 Próf.

Skólar skulu leitast við að leggja fram próftöflu áður en frestur til breytinga á skráningu í áfanga rennur út. Á sama tíma skal auglýsa sjúkrapróf í einstökum námsáföngum.

Vægi spurninga skal koma fram á prófverkefni. Kennari eða staðgengill hans í lögmætum forföllum kennara skal koma á prófstað í skriflegum prófum sem hann stendur fyrir en ef því verður ekki við komið skal vera unnt að ná í hann á meðan á prófi stendur. Ef kennari verður var við almenn vafaatriði hjá nemendum í prófi þá skal hann greiða úr þeim í heyranda hljóði ef aðstæður leyfa. Í skólanámskrám skulu prófreglur útfærðar sérstaklega.

Að loknu prófi skulu nemendur eiga þess kost að skoða prófúrlausnir sínar í viðurvist kennara í síðasta lagi innan þriggja daga frá afhendingu einkunna. Ef fram kemur skekkja í mati eða einkunnagjöf skal slíkt leiðrétt svo fljótt sem verða má og niðurstaðan birt viðkomandi nemanda án tafar.

Menntamálaráðuneytið gefur út staðal fyrir prófskírteini til notkunar í framhaldsskólum.

8.2 Veikindi í prófi.

Nemanda, sem veikist og getur þar af leiðandi ekki þreytt próf, ber að tilkynna um veikindi sín samdægurs til skrifstofu skólans og skila þangað læknisvottorði innan þriggja daga. Veikist nemandi í prófi ber honum að vekja athygli prófgæslumanns sem skrifar athugasemd um það á prófúrlausn nemandans. Skal læknisvottorði dagsettu samdægurs skilað til skrifstofu skólans.

Nemandi, sem hefur orðið fyrir slysi eða veikist á próftímanum, hefur rétt til þess að taka sjúkrapróf enda skili hann læknisvottorði því til staðfestingar. Sækja skal skriflega um sjúkrapróf eftir þeim reglum sem hver skóli setur sér. Sjúkrapróf skulu haldin innan tveggja

vikna frá því að próf var haldið. Ef nemandi kemst ekki í sjúkrapróf vegna veikinda eða slysfara hefur hann heimild til þess að þreyta sjúkraprófið síðar. Hafa skal samráð við nemanda um tímasetningu slíks sjúkraprófs.

8.3 Einkunnagjöf.

Einkunnir í framhaldsskólum skulu gefnar í heilum tölum frá 1 til 10 og skal hafa eftirfarandi til hliðsjónar um merkingu þeirra:

Einkunn	10	vísar til þess að	95-100% markmiða var náð
-	9	-	85-94% markmiða var náð
-	8	-	75-84% markmiða var náð
-	7	-	65-74% markmiða var náð
-	6	-	55-64% markmiða var náð
-	5	-	45-54% markmiða var náð
-	4	-	35-44% markmiða var náð
-	3	-	25-34% markmiða var náð
-	2	-	15-24% markmiða var náð
-	1	-	0-14% markmiða var náð

8.4 Frávik frá prófareglum.

Nemendur, sem eiga við að etja fötlun og/eða sértæka námserfiðleika, þurfa ekki aðeins sérstaka aðstoð í námi heldur er oft óhjákvæmilegt að gera sérstakar ráðstafanir varðandi próf og annað námsmat og ber skólum að gera það sem unnt er til þess að koma til móts við þarfir hlutaðeigandi nemenda í þessu efni.

Fatlaðir og langveikir nemendur, nemendur með lesröskun (lestrar- og skriftarörðugleika) og/eða aðra staðfesta skynjunarörðugleika geta sótt um frávik frá hefðbundnu námsmati. Um er m.a. að ræða sérstaka samsetningu prófa, lengri próftíma, sérhönnuð próf, notkun hjálpargagna, aðstoð í prófum, munnleg próf o.fl. Þá ber einnig að hafa í huga aðrar aðferðir við að meta námsárangur þessara nemenda heldur en þær sem almennt eru notaðar í skólum.

8.5 Stöðupróf.

Tilgangur stöðuprófa er að gera viðkomandi kleift að sanna þekkingu sína í tiltekinni grein eða á tilteknu sviði. Með þessum hætti geta nemendur fengið viðurkennda þekkingu og reynslu sem þeir búa yfir og ekki hefur verið aflað með hefðbundnum hætti í skóla og stytt þannig námstíma sinn til lokaprófs. Þeir sem ganga undir stöðupróf greiða sannanlegan kostnað vegna prófanna.

Menntamálaráðuneytið felur framhaldsskólum framkvæmd stöðuprófa. Stöðupróf verða haldin a.m.k. einu sinni á ári í bóklegum og verklegum greinum eftir því sem tilefni er til.

8.6 Um birtingu einkunna.

Meðferð og birtingu einkunna ber að haga í samræmi við lög nr. 121/1989 um skráningu og meðferð persónulegra upplýsinga. Því er skólum óheimilt að birta einkunnir einstakra nemenda undir nafni, kennitölu eða öðru skráningarauðkenni sem hægt er að persónugreina nema fyrir liggi skrifleg heimild viðkomandi nemenda.

8.7 Varðveisla prófúrlausna.

Skólar skulu varðveita allar prófúrlausnir í eitt ár. Að þeim tíma liðnum ber skólameistari ábyrgð á að eyða öllum skriflegum prófúrlausnum. Próftaki getur fengið að sjá prófúrlausn sína ef hann leggur fram beiðni um það innan árs frá því að niðurstöður prófs voru birtar. Einnig getur hann fengið ljósrit af prófúrlausn sinni ef hann óskar þess.

Þeir sem þess óska geta fengið afhent eintök af prófverkefnum skóla — eftir að próf í viðkomandi grein hefur verið þreytt, sbr. upplýsingalög nr. 50/1996.

9. Sveinspróf og námssamningar.

9.1 Um námsmat í sveinsprófum.

Um námsmat í sveinsprófum gildir reglugerð nr. 278/1997 um sveinspróf og reglur um uppbyggingu og tilhögun sveinsprófs í hverri löggiltri iðngrein um sig sem menntamálaráðherra setur samkvæmt 2. gr. fyrrgreindrar reglugerðar.

9.2 Reglur um styttingu námssamninga.

1. Verknám og starfsþjálfun á vinnustað byggist á ákvæðum aðalnámskrár og reglum um vinnustaðanám í viðkomandi starfsgrein. Námið, skipulag þess og lengd starfsþjálfunar er ákveðin í námskrá hverrar iðngreinar um sig, sbr 31. gr. laga um framhaldsskóla nr. 80/1996.
2. Heimilt er að meta starfsreynslu sem iðnnemi hefur sannanlega aflað sér í iðngrein þeirri sem hann hyggst leggja stund á ef meistari hans telur kunnáttu og hæfni gefa tilefni til þess. Gengið skal frá slíkri styttingu við gerð námssamnings. Við mat á vinnu nema fyrir gerð námssamnings skal haft í huga ákvæði 25. gr. framhaldsskólalaga um að starfsnám skuli mynda sem samfelldasta heild svo að nemendur fái betur skilið tengsl fræðilegra og hagnýtra þátta. Í samningsbundnu iðnnámi getur slíkt mat því aldrei leitt til þess að nemi teljist hafa lokið verklegri þjálfun sinni áður en skólanám hefst. Sé nám stundað á verknámsbraut skóla verður að taka mið af gildandi námsskipulagi þegar vinna fyrir gerð námssamnings er metin.
3. Heimilt er að gera opinn samning sem lýkur þegar nemi hefur brautskráðst frá iðnmenntaskóla og lokið tilskilinni starfsþjálfun í atvinnulífinu. Við útreikninga eru taldar 173 dagvinnustundir á mánuði, 4,33 vikur í mánuðinum og 40 tímar á viku.
4. Sannanleg vinna með skóla styttir námstíma skv. eftirfarandi reglu: Miðað er við að fullt nám í skóla sé 20 einingar á önn; nemi í 10 eininga námi á önn fær metna 22 klst. vinnu á viku til styttingar á námstíma, nemi í 15 eininga námi á önn fær metna 11 klst. vinnu á viku o.s.frv. Miðað er við að samanlögð vinna (skóli + starf) fari ekki yfir 44 klst. á viku.

10. Undanþágur.

10.1 Undanþágur frá einstökum námsgreinum eða námsáföngum.

Fatlaðir nemendur og nemendur með lesröskun (lestrar- og skriftarörðugleika) og/eða aðra staðfesta skynjunarörðugleika geta sótt um undanþágu til skólameistara frá einstökum námsáföngum enda sé fullreynt að mati skóla að nemandinn geti ekki náð tökum á námsefninu vegna skilgreindra annmarka sem sérfræðingur á viðkomandi sviði hefur staðfest. Nemendur skulu þó taka aðra áfanga í stað þeirra sem þeir fá undanþágu frá.

10.2 Undanþágur fyrir afreksfólk í íþróttum.

Afreksíþróttamaður telst sá sem valinn hefur verið í unglingalandslið eða landslið viðkomandi íþróttagreinar eða sá sem hefur verið valinn til þátttöku og/eða undirbúnings fyrir Norðurlandamót, Evrópumeistaramót, heimsmeistaramót eða Ólympíuleika í sinni íþróttagrein.

Þegar staðfesting á fyrirhugaðri þátttöku nemandans í íþróttaverkefnum liggur fyrir er mælt með því að skólastjórnendur geri sérstakan samning við hann um þær undanþágur sem á þarf að halda, s.s. um skólasókn nemandans, verkefnaskil og próftöku. Viðkomandi sérsamband/landsliðsþjálfari/landsliðsnefnd skal leggja fram staðfesta áætlun um þátttöku íþróttamannsins í íþróttaverkefnum fyrir upphaf skólaárs eða námsannar.

Komið skal til móts við afreksíþróttafólk á þann hátt að fjarvera þess á námstíma, vegna keppnis- og/eða æfingaferða landsliðs í viðkomandi íþróttagrein, reiknast ekki inn í skólasóknareinkunn nemandans. Komið skal til móts við afreksíþróttafólk á þann hátt að

fjarvera þess á prófatíma, vegna keppnis- og/eða æfingaferða á vegum landsliðs í viðkomandi íþróttagrein, útiloki ekki nemanda frá því að gangast undir námsmat í lok skólaárs eða námsannar. Leitast skal við að gefa nemandanum tækifæri til að ljúka prófum eða lokaverkefnum eftir því sem við verður komið.

11. Um meðferð persónulegra upplýsinga.

11.1 Meðferð gagna.

Gögn í vörslu skóla, sem hafa að geyma persónulegar upplýsingar um nemendur, skal farið með í samræmi við ákvæði laga nr. 121/1989 um skráningu og meðferð persónuupplýsinga og ákvæði upplýsingalaga nr. 59/1996 eftir því sem við á. Vakin er sérstök athygli á því að starfsfólk í framhaldsskóla er bundið trúnaði og óheimilt er að veita persónulegar upplýsingar um nemanda úr skólaskrám án samþykkis þess sem í hlut á og foreldra/forráðamanna ef um er að ræða nemanda yngri en 18 ára.

11.2 Upplýsingaskylda gagnvart foreldrum/forráðamönnum.

Óski foreldrar/forráðamenn nemanda, sem er yngri en 18 ára, eftir upplýsingum frá framhaldsskóla um námsframvindu, skólasókn eða annað sem tengist barni þeirra sérstaklega þá ber skólastjórnendum að veita þær upplýsingar. Skólastjórnendur skulu einnig leitast við að koma á skipulegum tengslum við foreldra/forráðamenn nemenda og kynna þeim m.a. skólareglur, skipulag og markmið skólans.

Þegar nemandi hefur náð sjálfræðisaldri er einungis heimilt að veita honum sjálfum, eða þeim sem nemandinn veitir skriflegt umboð, upplýsingar um eigin hagi úr gagnasafni skólans.

12. Meðferð mála.

Leitast skal við að leysa ágreiningsmál innan skóla. Miðað skal við að umsjónarkennarar og námsráðgjafar séu hafðir með í ráðum við lausn ágreiningsmála sem varða skjólstæðinga þeirra. Veita skal nemanda viðvörun áður en til refsingar kemur nema brotið sé þess eðlis að því verði ekki við komið, svo sem brot á almennum hegningarlögum. Áminningar vegna brota á skólareglum eiga að vera skriflegar þar sem fram kemur m.a.:

a) tilefni áminningar og þau viðurlög sem fylgja í kjölfarið brjóti nemandi aftur af sér,
b) að nemanda sé gefinn kostur á að andmæla áminningu og skal tímafrestur hans til þess tilgreindur.

Framhaldsskólar skulu hafa feril máls skráðan þegar ágreiningsmál koma upp innan skólans eða þegar um brot á skólareglum er að ræða. Við meðferð mála skal sérstaklega gæta ákvæða stjórnsýslulaga nr. 37/1993, laga nr. 121/1989 um skráningu og meðferð persónuupplýsinga og upplýsingalaga nr. 50/1996.

Leitast skal við að afgreiða brot á skólareglum með skjótum hætti.

12.1 Samskipti nemenda og starfsfólks framhaldsskóla.

Rísi ágreiningur milli nemenda, kennara og/eða annarra starfsmanna framhaldsskóla og takist hlutaðeigandi ekki að finna lausn á málinu skal því vísað til skólameistara. Uni málsaðilar ekki niðurstöðu skólameistara má vísa málinu til menntamálaráðuneytisins.

Komi fram kvartanir eða kærur vegna samskipta nemanda/nemenda og skólameistara og takist ekki að leysa málið innan skólans skal því vísað til úrlausnar menntamálaráðuneytisins.

Telji nemandi, eða forráðamenn hans sé nemandinn yngri en 18 ára, að brotið hafi verið á rétti nemandans, sbr. skólareglur, þannig að ástæða sé til að bera fram kvörtun skulu þeir snúa sér til viðkomandi kennara, umsjónarkennara eða skólameistara. Takist ekki að leysa málið tekur skólameistari það til umfjöllunar og ákvarðar um viðbrögð.

Með sama hætti skal kennari eða annar starfsmaður skóla sem telur að brotið hafi verið á rétti sínum með einum eða öðrum hætti koma kvörtun sinni til skólameistara.

12.2 Misferli í prófum, ágreiningur um námsmat.

Nemanda, sem staðinn er að misferli í prófi, skal vísa frá prófi og getur hann átt von á brottvikningu úr skóla, tímabundið eða til frambúðar, eftir alvarleika brots. Hið sama gildir um misferli þar sem námsmat felst í öðru en skriflegu eða munnlegu prófi.

Komi upp ágreiningur milli nemanda og kennara um mat úrlausnar skal skólameistari kveðja til prófdómara til þess að fara yfir úrlausnina að höfðu samráði við deildarstjóra. Úrskurður prófdómara skal gilda.

12.3 Brot á reglum um skólasókn.

Áður en nemanda er vikið úr einstökum áföngum eða úr skóla vegna lélegrar skólasóknar skal hann hafa fengið skriflega viðvörun frá viðkomandi kennara, umsjónarkennara eða stjórnanda enda hafi verið ljóst að í óefni stefndi. Endanleg brottvikning úr einstökum áföngum eða úr skóla vegna lélegrar skólasóknar er á ábyrgð skólameistara. Skólameistari skal leita umsagnar skólaráðs áður en til brottvikningar kemur.

12.4 Ágreiningur um námsframvindu.

Ágreiningsmál um námsframvindu eða undanþágubeiðnir skulu koma til umfjöllunar í skólaráði. Umsögnum skal komið til skólameistara sem sker úr um slík mál. Uni nemandi ekki þeim úrskurði má vísa málinu til menntamálaráðuneytisins.

12.5 Málsmeðferð sveinsprófa.

Um meðferð ágreiningsmála vegna árangurs í sveinsprófum gildir reglugerð nr. 278/1997 um sveinspróf.

13. Fullorðinsfræðsla.

Framhaldsskólum er heimilt með samþykki menntamálaráðherra að bjóða upp á nám í öldungadeildum, þ.e. almenna og sérhæfða fræðslu fyrir fullorðna sem hentar ekki að sækja reglulega kennslu í dagskóla. Nám í öldungadeildum, sem nemandi lýkur með fullnægjandi árangri, er jafngilt samsvarandi námi sem fram fer á einstökum brautum framhaldsskóla.

Nemandi í öldungadeildarnámi ræður námshraða sínum, þ.e.a.s. hann getur tekið eina grein eða fleiri eða skráð sig til náms á tiltekna námsbraut sem starfrækt er við viðkomandi framhaldsskóla, allt eftir þeim markmiðum sem hann stefnir að. Nemendur í öldungadeild greiða því sem næst þriðjung kennslulauna vegna kennslunnar.

Þeir sem hafa í hyggju að stunda nám í öldungadeild geta fengið upplýsingar um framboð náms og skilyrði til að innritast í námið í viðkomandi skóla.

Nokkrir framhaldsskólar starfrækja endurmenntunarnámskeið eða annars konar nám í samvinnu við faggreinafélög, stéttarfélög, atvinnurekendur eða aðra hagsmuna- eða áhugahópa í viðkomandi landshluta. Hér getur verið um áhugavert og fjölbreytt námstilboð að ræða sem einkum er ætlað þeim sem eru í starfi. Viðkomandi skólar veita nánari upplýsingar um þetta nám.

14. Lýsing á brautum.

Hér fer á eftir lýsing á þeim brautum framhaldsskólans sem skilgreindar eru í þessari útgáfu námskrárinnar.

Bóknámsbrautir, sem lýkur með stúdentsprófi, eru skilgreindar skv. ákvæðum laga um framhaldsskóla nr. 80/1996 og eru þær nokkuð frábrugðnar bóknámsbrautum sem starfræktar hafa verið til þessa.

Skipulag og inntak starfsnáms hefur verið til endurskoðunar á undanförnum árum og hefur í sumum tilvikum tekið umtalsverðum breytingum frá því að námskrá framhaldsskóla kom út 1990. Þessar brautir eru hér birtar í því formi sem þær eru nú í en vænta má einhverra breytinga á þeim þegar starfsgreinaráð, sem starfa skv. 29. gr. laga um framhaldsskóla, hafa lokið umfjöllun um nám á viðkomandi sviði og lagt fram tillögur sínar.

Að öðru leyti vísast til brautalýsinganna og skýringa og skilgreininga sem þar birtast.

14.1 Brautaheiti.

Hér fer á eftir skrá yfir heiti námsbrauta í þeirri röð sem þær eru birtar í þessari námskrá. Hver námsbraut er auðkennd með skammstöfun, oftast tveimur bókstöfum, sem valdir eru með hliðsjón af heiti viðkomandi brautar. Þrír stafir einkenna námsbrautir í löggiltum iðngreinum, tölustafurinn 8 táknar nám á verknámsbraut í skóla og talan 9 samningsbundið iðnnám.

Brýnt er að allir skólar noti þessar skammstafanir, m.a. í skýrslum til nemendaskrár Hagstofu Íslands.

Námsbrautirnar eru flokkaðar eftir skyldu námi og/eða starfsgreinum.

Námsbrautir til stúdentsprófs og listnám:	
Félagsfræðabraut	FÉ
Málabraut	MB
Náttúrufræðibraut	NÁ
Upplýsinga- og tæknibraut	UT
Listnámsbraut	LN
Námsbrautir til sveinsprófs:	
Bíliðngreinar:	
Grunndeild bíliðna	GB
Bifreiðasmíði	BS8
Bifvélavirkjun	BV8
Bílamálun	BM8
Bókiðngreinar:	
Bókband	BÓ9
Prentsmíð	PS9
Prentun	PR9
Bygginga- og tréiðnir:	
Grunndeild múriðnar	GMR
Grunndeild tréiðna	GT
Húsasmíði	HÚ8
Húsasmíði	HÚ9
Húsgagnasmíði	HS8
Húsgagnasmíði	HS9
Málaraiðn	MÁ9
Múraraiðn	MR9
Pípulagnir	PL9
Fata-, skinna- og leðuriðngreinar:	
Kjólasaumur	KJ8
Klæðskurður	KL8
Söðlasmíði	SÖ9
Matvælagreinar:	
Bakaraiðn	BA9
Framreiðsla	FR9
Kjötiðn	KÖ9
Matreiðsla	MA9
Málmiðngreinar:	
Máliðngreinar, fyrri hluti náms	MG
Blikksmíði	BL9
Rennismíði	RS8
Rennismíði	RS9
Stálsmíði	SM9
Vélsmíði	VS8
Vélsmíði	VS9
Rafsuða	RS9
Gull- og silfursmíði	GS9
Netagerð	NG9
Rafiðngreinar:	
Rafeindavirkjun	RE8
Rafvélavirkjun	RV8
Rafvélavirkjun	RV9
Rafvirkjun	RK8
Rafvirkjun	RK9
Símsmíði	SS9
Snyrtigreinar:	
Hársnyrtiiðn	HG9
Snyrtifræði	SN8
Nám til iðnmeistaraprófs:	
Bílgreinar:	
Bifreiðasmíði	MBS
Bifvélavirkjun	MBV
Bílamálun	MBM
Bókiðngreinar:	
Bókband	MBÓ
Prentsmíð	MPS
Prentun	MPR

Bygginga- og tréiðngreinar:	
Húsasmíði	MHÚ
Húsgagnabólstrun	MHB
Húsgagnasmíði	MHS
Málaraiðn	MMÁ
Múraraiðn	MMR
Pípulagnir	MPL
Veggfóðrun	MKO
Fata-, skinna- og leðuriðngreinar:	
Kjólasaumur	MKJ
Klæðskurður	MKL
Skósmíðaiðn	MSM
Garðyrkja:	
Skrúðgarðyrkja	MSG
Matvælagreinar:	
Bakaraiðn	MBA
Framreiðsla	MFR
Kjötiðn	MKÖ
Matreiðsla	MMA
Málmiðngreinar:	
Blikksmíði	MBL
Rennismíði	MRS
Stálsmíði	MSS
Vélvirkjun	MVS
Rafiðngreinar:	
Rafeindavirkjun	MRE
Rafvirkjun	MRA
Rafvélavirkjun	MRV
Snyrtigreinar:	
Hársnyrtiiðn	MHÁ
Snyrtifræði	MSN
Fámennar iðngreinar:	
Gull- og silfursmíði	MGS
Ljósmyndun	MAL
Netagerð	MNG
Rafveituvirkjun	MRF
Símsmíði	MSS
Tannsmíði	MTA
Úrsmíði	MÚR

Annað starfsnám:

Heilbrigðisbrautir:	
Íþróttir	ÍÞ
Lyfjatæknabraut	LT
Læknaritarabraut	LÆ
Námsbraut fyrir nuddara	NN
Sjúkraliðabraut	SJ
Tanntæknabraut	TT
Matvæla-, hússtjórnar- og handíðanám:	
Grunnnám matvælagreina	GN
Handíðabraut	LI
Hússtjórnarbraut	HB
Matartæknabraut	MT
Matsveinabraut	MS
Slátrun	SL
Sjávarútvegsnám:	
Fiskiðnaðarbraut	FI
Sjávarútvegsbraut	SÚ
Skipstjórnarbraut, 1. stig	SK1
Skipstjórnarbraut, 2. stig	SK2
Skipstjórnarbraut, 3. stig	SK3
Vélstjórnarbraut, 1. stig	VV1
Vélstjórnarbraut, 2. stig	VV2
Vélstjórnarbraut, 3. stig	VV3
Vélstjórnarbraut, 4. stig	VV4
Tölvu-, tækni- og hönnunarnám:	
Hönnunarbraut	HÖ
Hönnunarbraut	IH
Tækniteiknun	TT
Tölvufræðibraut	TFB
Uppeldisnám:	
Uppeldisbraut	UP
Verslunar- og viðskiptanám:	
Ferðamálanám	FE
Viðskiptabraut	VI
Sérdeildir:	
Starfsbraut 1 og 2	ST1
Starfsbraut 3 og 4	ST3